

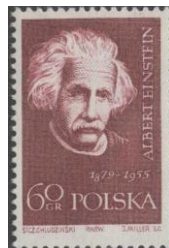

Albert Einstein w filatelistyce

Jerzy Bartke

Instytut Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie

Albertowi Einsteinowi (ur. 1879, zm. 1955) poświęcono już ok. 50 znaczków oraz wiele okolicznościowych stempli pocztowych. Wkrótce po śmierci Einsteina, w roku 1956, uczciła go znaczkiem poczta Izraela. Kolejne wydania to: Polska (rok 1959, w sześcioznaczkowej serii „Wielcy uczeni”), Paragwaj (rok 1965, jedyny znaczek w formacie trójkątnym) i Stany Zjednoczone (rok 1966). Wiele znaczków ukazało się w setną rocznicę urodzin Einsteina, w roku 1979.

Prawie wszystkie znaczki poświęcone Albertowi Einsteinowi pokazują jego podobiznę, często pojawia się także sławna formuła Szczególnej Teorii Względności $E = mc^2$, wyrażająca równoważność masy i energii. Odniesienie do Ogólnej Teorii Względności znaleźć można na dwóch

znaczkach: na znaczku wydanym przez pocztę Republiki Togo w roku 1979 pokazane jest przewidziane przez ogólną teorię względności ugięcie światła w polu grawitacyjnym Słońca, natomiast na znaczku wydanym w roku 1995

przez pocztę Włoch obok podobizn Galileusza i Einsteina

widnieje równanie $G_{\mu\nu} = \kappa T_{\mu\nu}$, określające związek tensora metrycznego z tensorem materii i energii. Ten ostatni znaczek został wydany z okazji XIV Światowej Konferencji Ogólnej Teorii Względności i Grawitacji, odbywającej się wówczas we Florencji.

Ukazaniu się znaczków towarzyszy często wprowadzenie okolicznościowych stempli związanych z nimi tematycznie. Pokazujemy dwa takie stemple: włoski z 1979 roku, upamiętniający setną rocznicę urodzin Einsteina, i szwedzki z 1981 roku, upamiętniający 60. rocznicę przyznania mu Nagrody Nobla (Einstein otrzymał Nagrodę Nobla w 1921 roku „za odkrycie praw zjawiska fotoelektrycznego i prace w zakresie fizyki teoretycznej”).

W roku 2005, ogłoszonym Światowym Rokiem Fizyki, w którym upływa 100 lat od ogłoszenia najważniejszych prac Alberta Einsteina oraz 50 lat od jego śmierci, zapowiedziano już emisję wielu znaczków poświęconych temu wielkiemu uczonemu.

